№ 89. 29 აპრილი, სამშაბათი 1866—1880 29 აპრილი, სამშაბათი № 89

ᲙᲠᲝᲜᲘᲙᲐ

ᲒᲐᲛᲝᲬᲘᲡ ᲧᲝᲚᲔᲣᲚ-ᲓᲦᲔ ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲘᲡ ᲒᲐᲠᲔᲨ.

ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲐ
[illegible]
ᲮᲔᲚᲘᲡ-ᲒᲝᲜᲔᲠᲘᲐ
[illegible] Въ Тилисѣ, въ редакціи «Ивери».

„ᲓᲠᲝᲜᲘᲙᲐ“-„ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“ ᲦᲘᲜᲘ
ᲬᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲬᲘᲠᲕᲔᲚᲨᲘ. 6 თვეს.
ᲥᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ { ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘ . . . . 13 ᲠᲣᲑ. . . 7 ᲐᲠᲐ. . 4 ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘ . . . . 9 ᲠᲣᲑ. . 5 ᲐᲠᲐ. . 3 ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘ . . . . 6 ᲠᲣᲑ. . 4 ᲐᲠᲐ. . 2 ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘ
ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲗᲕᲐ 5 ᲐᲠᲐ. ᲛᲝᲜᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ 2 ᲐᲠᲐ.

ᲤᲐᲡᲘᲡ ᲒᲐᲜᲡᲐᲖᲦᲕᲠᲔᲑᲘᲡᲐ
[illegible]
[illegible]
[illegible]

მაგრამ აქაც მემკვიდრეობითი ქირა�-ნობა მიწისა თითქმის დღეს, ჩვენ თვალ-წინ იდგამს ფესვსა. ამიტომაც კვალში რომ ჩაუდგეს კაცი მიწათ-მფლობელობის მსულელობას ინგლისში მეტად საინტერესო იქნება. ჩვენ ვეკითხებით, რამოდენადაც ღონე შეგვწევს, გამოვიკვლიოთ მიწათ-მფლობელობის საქმე ინგლისში უფრო რა ერცლად და სავსეთ. მერე რაკი ყოველივე საჭიროა ცნობა ხელთ გვექნება, ჩვენს ხიზნობასაც გამოვიძიებთ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

—

ჩვენ შევიტყეთ, რომ კალის გაუფუტის ხელმძღვანელობისათვის ზორის მაზრაში გაგზავნილი ᲛᲗ. გუბერნიის საგლეხო პრისუტსტვიის წევრი თ. ნ. ᲐᲑᲐᲨᲘᲫᲔ და ᲛᲗᲘᲡᲚᲘᲡ მაზრაში ამავე მიზნით დანიშნული ხსენებულივე პრისუტსტვიის წევრი ᲚᲘᲝᲜᲝᲕ-ᲛᲘᲠᲚᲘᲫ.

სახელმწიფო ქონებათა ᲓᲐᲛᲔᲒᲝᲛᲐᲗ ორი აგრონომი დანიშნა კალის გასაყიდტად, ერთი ᲛᲗᲘᲡᲚᲘᲡ გუბერნიისთვის და მეორე ᲓᲜᲔᲯᲘᲡ. ᲐᲛᲐᲗ გარდა ესეე საქმე მინდობილი აქვთ ᲙᲐᲫᲐᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲗᲠᲣᲜᲔᲗᲘᲡ საზაგადოების სეკრეტარს Ი. Უ. ᲮᲐᲢᲘᲡᲐᲫᲔᲡ და ᲛᲔᲣᲠᲜᲔᲝᲑᲘᲡ ინᲟᲔᲥᲢᲝᲠᲡ Დ. Ჯ. ᲛᲐᲠᲜᲘᲡ.

* * *

ჩვენი სოფლის ხალხს დამრწმუნებულია (არ ეიცით კი—რა საფუძველზედ არის ეს რწმენა დამყარებული), რომ ზლეკინდელი კალია რაკი ფრთას შეიხსამს, იმწამსვე გაფრინდება, ჩვენს ქვეყანაში აღარ დადგებამ; ადრინდელი გამოცდილებით ეიცითა, ამბობენ ელეზები, რომ როაკი კალია მხოლოთ ორ კვირას დარჩებაქ რაც შეეძლიან შესვამს და მერე კი ფრთას გამოიხსამს და სხეანან სადმე გადაფრინდებაო.

მიმეორებთ, ჩვენ არ ეიცით—რამდენად სარწმენო და ნამდე

კალია ეს ხალხის აზრი; ღმერთმა კი ინებოს, რომ ეს მოლოდინი უიმედო ხალხისა გამართლებულიყოს...

* * *

ჩვენ შევიტყეთ, რომ გაზეთი „ᲛᲗᲘᲡᲚᲘᲡᲘ ᲛᲝᲐᲛᲑᲐ“ ამ მომავალის მაისის თვიდან ხელ-ახლად დაიწყებს გამოსვლას. ᲐᲮᲚᲘᲡᲐᲠᲔᲑᲘᲡᲐ რამდენიმე ახალი პირნი, რომელნიც მატერიალურის მხრით ჰკისრულობენ ამ გაზეთის წაყვანას; თვითონ რედაქციის მხრით განაახლებულს „ᲛᲗᲘᲡᲚᲘᲡ ᲛᲝᲐᲛᲑᲐᲨᲘ“, როგორც ამბობენ. ზოგიერთი ცვლილება მოახდენთ.

* * *

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ „ᲛᲐᲙᲐᲕᲨᲘ“ დაბეჭდილია, რომ, დიდის მთავრის ᲙᲐᲫᲐᲕᲘᲡ მ

-ეარმართებლის ᲨᲣᲛᲐᲯᲔᲜᲘᲡ, ხელმწიფე ᲘᲛᲞᲔᲠᲐᲢᲝᲠᲘᲡ უბრძანებია, რომ იმ ერთ მილიონს მანეთს გარდა, რომელიც დანიშნული იყო ᲙᲐᲫᲐᲕᲘᲡᲘᲡ მხრის დამშეულებისათვის, ამავე მიზნით (სახელმწიფო ხაზინიდამ მიეცეს კიდევ 500,000 მან. (ნახევარი მილიონონ).

* * *

ჩვენ მხოლოდ ახლა შევიტყეთ ერთი უბედურება, რომელიც რაკის ზოგიერთ სოფლებში მეწყერისაგან მომხდარა. ᲠᲬᲚᲘᲡ ახლოს მდებარე სოფელში, ᲥᲝᲠᲗᲝᲡ, ამ აპრილის 2-ს დიდი მეწყერი ჩამოსულა და ცხრა-მეტი კომლის სახლები და ᲛᲔᲜᲝᲑᲘᲡ სულ დაუქცეია. ხალხს რაკი შეუფრჩენია მეწყერის ძერა, უმეტესი ნაწილი შენობებისა რადგან ხისაა, სარქაროდ მოუშლია და გადაუტანია; ქეითკირის შენობა სულ დაქცეულა.

პირუტყეი გადაუყვანიათ და გადურჩენიათ. საზოგადოთ ხალხი და პირუტყეი სრულებით უუნებელად გადარჩენილა. მხოლოდ სახლის წერილი აეკეკი და ნიფეები გაჰფუტებიათ. ამ ქამათ ეს ცხრამეტი კომლი ნათესაებს და მეზობლებს შეჰკედლებიან; დიდს გაჭირვებაში არიან, სახლის აღგილების უშოვნელობითა; ვერ უშოვიათ თითქმის ყოველთაც კია. ძველი სადგომი ადგილი ხრიოკ უსწორო-მასწორად გდია და თუ გამოდგება, სახნავათ, თორემ სადგომად აღარაო.

* * *

ჩვენ გვეთხრეს, რომ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲝ ᲘᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲢᲘᲡ დირექტორი ᲮᲐᲮᲐᲠᲝᲕᲘ ერთ წელიწადზე მეტია, რაც ისეთ ნაკლად აეთვალსო, რომ თითქმის სრულიად ვერ ასრულებს თავის თანამდებობას, ეერავითარ ყურადღებას ვერ აქცევს ვერც სწავლასა და ვერც ეკონომიურ მხარეს ᲘᲜᲡᲢᲘᲢᲣᲢᲘᲡასაო. ᲞᲘᲓᲐᲒᲝᲒᲘᲡᲐ გაკეთილები აქვსო, მაგრამ, რადგან ისე ᲐᲡᲣᲡᲢᲔᲑᲣᲚᲘ არისო, რომ კიბეზე ასვ�-ჩამოსვლა, თუ არ ორ-ორი კაცის დახმარებით, ვერ შეუძლიან, ამის გამო გაკეთილებისათვის ᲛᲐᲒᲠᲔᲜᲘᲡ თეთონაც უნდა აიდგნენ იმის ოთახშია.

სხვა თუ არაფერს, ამ გარემოებას მაინც უნდა მიაქციოს ყურადღება ჩვენ-ში სწავლა-განათლების გამგე მთავრობამ. როგორ შეიძლება, რომ მთელი ამისთანა დიდი სსწავლებელოსა და ასზე მეტი ახალ-მოზარდ თაობის ბედი ხელთ-ეკერას ისეთს დაუძლურებულ, დავარდნილ კაცს, ...ᲔᲠᲔᲓᲠᲐ, ᲒᲣᲚ-ᲛᲐᲒᲜᲔᲢᲘᲡᲐ და დაუდალავი მოკმედება უნდა მოეთხოვოს იმისთანა კაცს, რომელიც ფეხზედაც ვერ დგება და ვერ დაიარაებს?! ძალიან კარგი იქნება, ღმერთმანი, რომ მოსცენებას მისცემდნენ ახლა ამ კაცს, გაათავისუფლებდენ მძიმე მოვალეობისაგან, რომლის შესრულებაა ფიზიკურად აღარ შეუძლიან...

* * *

ᲓᲦᲔᲡ, სამშაბათს, აქაურს სასამართლოო ᲞᲐᲪᲐᲠᲐᲨᲘ იწყება საქმე სახელგანოვანი ᲣᲠᲘᲒᲘᲡᲐ, რომელთაც, მაგვანსენებენ, ᲥᲠᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲔᲗᲘᲡ ქალის, ᲡᲐᲠᲐᲗᲐ მოდებაძის წეალებას და მოკლეას აბრალებენ. ᲫᲣᲗᲝᲠᲘᲡᲗᲘᲡ ოლქის სასამართლოს გადამართეა ᲒᲠᲐᲚᲔᲑᲘᲗᲘᲡᲔᲑᲘᲡ ᲞᲐᲪᲐᲠᲐᲨᲘ ამათი საქმე პროკურორის აპელაციით არის გადმოტანილნი.

ᲐᲛᲐᲗ დასაცველად ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡᲐ ადეოკატი ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲝᲕᲘ და ᲙᲣᲞᲠᲘᲜᲘᲐ უნდა ჩამოსულიყენენ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ.

ჩვენს გაზეთში, რამდენთაც შესაძლებელი იქნება დაწერილებით დაიბეჭდება ამ საინტერესო საქმის ანგარიში.

* * *

შავს ზღვაში, იმ ადგილას, საცა ᲛᲒ. ᲩᲘᲠᲣᲯᲘᲡᲗᲣ ჩაერთვის (ᲛᲝᲣᲠᲔᲗᲘᲡᲗᲐᲜ) შავს ზღვასა, ეეᲨᲐᲮᲐ მოუსალეკი! ᲘᲡ გარემოება იმითია გასაკვირი და ყურადღების ღირსი, რომ არც შავს ზღვაში და არც იმის ახლო ზღვებში ეეᲨᲐᲮᲐ (კიტ) არასოდეს არ ნახულა. ᲘᲡ უნდა ყოფილიყოს მოსული ᲨᲠᲔᲚᲜᲐᲮᲔᲑᲘᲡ ზღვიდამ; მაშასადამე უნდა გამოეყოლა ᲩᲠᲔᲚᲝᲕᲔᲗᲘᲡ ზღვიდამ ᲐᲪᲔᲢᲠᲔᲚᲝᲕᲘᲡ ოკეანე, ᲨᲐᲚᲐᲠᲢᲐᲠᲘᲡ წყალი, ხმელთა-შუა ზღვა, ᲐᲠᲘᲜᲯᲘᲡᲐᲒᲐᲠᲘ, ᲓᲐᲠᲓᲐᲜᲔᲚᲘ, ᲛᲐᲠᲛᲐᲠᲘᲚᲘᲡᲐ ზღვა და აქედან ᲩᲘᲜᲔᲗᲘᲡ წყლით შავს ზღვაში უნდა შემოსულიყო!

როგორც „ᲙᲐᲫᲐᲕᲨᲘ“ იწერებიან, ეს ეეᲨᲐᲮᲘ ᲗᲣᲗᲘᲡ უნდა ყოფილიყო; თოფებით მოჰკლესო და როაც გაზმიც, 14 არშინი (ᲗᲣᲗᲘᲡ საკენი ერთ არშინ ნაკლებ) გამოვიდა სიგრძეო. სალდათებს აუკლიათ ქონნი, რომელიც თორმეტის ფუნტეულნი წაულიან. ᲛᲘᲗᲘᲗ ულვაშნი ¾ არშინის სიგრძე იყოფო და ერთი ულაფუნა რეა კაცმა ძლიერს ასწიოთ.

ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲡ ᲥᲣᲠᲗᲠᲘᲜᲐᲪᲝᲠᲘᲡ ღერ. ᲫᲝᲠᲐᲕᲠᲘᲡ განᲮᲠᲐᲮᲘᲐ ჰქონდეთ, რომ როგორც იყო მოლად გაეგზავნა ეს მოკლეული ეეᲨᲐᲮᲘ ᲛᲔᲥᲚᲘᲡᲐᲨᲘ ᲓᲐ ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ, მაგრამ ვერ მოახერხა; სალდათებმა ხორცი და რბილი აამერეს და ძვალი ზღვის ნაპირზედ არის და ამის სანახავად დიდ-ძალი ხალხი მოაწყდა ᲑᲐᲗᲣᲛᲘᲗᲐᲛ და ᲗᲝᲗᲝᲠᲘᲗᲐᲛ.

შეჰკვირეთა, ჩვენი ᲪᲘᲜᲣᲠᲘᲗᲐᲜᲔᲑᲘᲡ ხალხი ერთს რასმე „ᲪᲘᲣᲠ ᲜᲘᲗᲜᲘᲡᲐ“ მიაწერს ამ ეეᲨᲐᲮᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲬᲚᲘᲡ...

ᲙᲐᲡᲗᲘ-ᲛᲝᲣᲥᲐᲠᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲘᲡ მეხუთე წელიწადი მიდის, რაც მე მეტეხის ციხის ეკლესიის მღვდელთა ეარ. ᲐᲛ დროს განმავლობაში მე, როგორათაც მოძღვარს, თითქმის ყოველ დღე მომდიოდა ამ ციხეში დამწყდეულთა უბედურნი ხალხის ნახვა, მათთან ბაასი, მათ სულიერს და ხორციელს ცხოვრებაზედ დაკვირვება და მათი გაცნობა.

ᲐᲛᲘ ვვარი დაახლოებითი გაცნობაც რომ არ იყვეს, მაინც—მე ევარებ—ყოველს ადამიან შეუძლიან დფიქდეს და წარმოიდგინოს აქ დამწყდეულნი ხალხის ცხოვრება, მისი უმთავრესი მოთხოვნილებანი.

ᲛᲘᲗᲘ უფალ, საზოგადოᲠᲘᲜᲐ ცხოვრებას მიᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲣᲚᲜᲘ, ახალ-ახალ შთაბეჭდილებათ მოკლებულნი, გამიᲛᲬᲧᲔᲓᲣᲚᲜᲘ, ოთხ კედელშეკრ�-ᲗᲘᲗ უნდა ნუᲗᲘᲛᲐᲓᲓᲔᲜ, რის გაეგაველენს ᲙᲔᲓᲖᲔ უნდა ისწორებდნენ თავიანთს დაგრეხილს ბუნებას, შემᲫᲚᲐᲠ და უნიადაგო მიმართულებას და აზრებს ეს ადამიანები?! რამ უნდა გაუნათოს მათ ცხოვრების ბნელი და ირეული-დარეული კალიი?!

ᲘᲡᲘᲔᲠ და ᲑᲔᲓᲘᲔᲠ სხვა ამ გვარი კითხვანი დაებადებიან თავᲖᲔ ყოველს ადამიანს, რომელიც კი დფიქრდება ეხლანდელს სატუსალოᲠᲘᲗᲔ და მათᲨᲘ გამიᲛᲬᲧᲔᲓᲣᲚᲔᲑᲣᲚ ᲪᲮᲝᲒᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲖᲔ, თუნდაც რომ მას (ადამიანს) თვის სიცოცხლეᲨᲘ სრულიადაც არ იᲜᲘᲠᲔᲜ. მათს მტკნარს დაყოველ დღეᲒᲠᲔᲑᲘᲡ ᲬᲐᲮᲔᲚᲘᲡ ადამიᲜᲨᲘ კი ეს კითხვანი არა თუ იბადებიან, არამედ სდევნიან მას ყოველ წამს, განუწყეტელივე სწიᲠᲬᲘᲜᲘᲡ მის გულს და გონებას და ᲣᲨᲗᲐᲕᲔᲑᲡ, თითქმის, მრთელს სიცოცხლეს.

რა ჰᲙᲜᲐᲡ კაცმა ამ დგომარეობაᲨᲘ?! რა ბასები გასაკეს თვისი სინიᲓᲘᲡᲘᲡ ხმასᲘ.. რითი დააკმაყოფილოს მაღალ ᲬᲜᲝᲑᲘᲡᲐᲜᲘ მოთხოᲠᲜᲘᲚᲔᲑᲘᲜᲘ ᲥᲠᲘᲡᲢᲘᲐᲜᲣᲚᲘ ᲬᲘᲜᲐᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ?!

ᲕᲘᲣᲚᲘ ამ კითხვების ᲑᲐᲡᲣᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲘᲡᲗᲐᲜ ᲛᲝᲚᲐᲜᲘ ᲠᲘᲗᲜᲐᲓ-ᲠᲘᲗᲜᲐᲓ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მ ა ო ნ ი ა მ ე ტ ი ხ ი ს ი ტ ხ ი ს ე ბ ი. ამას საფუძველი უკვე დადებული აქვს. მსთხოვა ახლა ჩვენს სახოგადოებას ადმოუჩინოს ამ ბიბლიოთეკას თვისი შეწევნობა თითო-ოროლა ნუბიბად წიგნის შემოწირვითი.

ბატონებო, წარმოდგენენ ტუსაღების მდგომარეობა და შემდეგ გაიაზავალიერეთ თქვენი წიგნები: იქნება მათში ისოიერთი ტუსაღებისთვის გამოსადეგი წიგნები და გამოგზავნოთ მეტეხის ციხეში ჩემს ანუ მეტეხეს ციხის ზედამხედველის ნ. ი. ჩუკასო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

არ მოჰყაოდათო. რეპუბლიკას უფლება აქვსო თავის-თავი დაიცვას და ამბოხმაც მმართველობა მოიხსნა კანონსო, რასაც მოითხოვს მისგან უფლება და ეალდებულებანო. მმართველობა თავის დღეში უარს არ იტყვის წინაპარი სახელოვან ანდრეაზეო. მინისტრის ამ სიტყვის შემდეგ რეპუბლიკანელ მეკვერ-მეტყველებმა გამოაცხადეს, რომ ჩვენ აღარაფერს ეიტყვითო.

განცხადებანი

ამერიკის

კბილის ექიმი

დოქტორი

ი. ა. ვალტერი

რომელიც კბილის ექიმად იყო დღენაის მომქმედ არმიაში და რომელსაც ორი ს